

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران
صاحب امتیاز و مدیر مسوول، مهدی رحمانیان
نشانی: میدان آرزواتین، خیابان زاگرس، پلاک ۹، ساختمان شرق، طبقه همکف
تلفن: ۸۸۶۵۴۳۹۱-۲
نمابر: ۸۸۸۸-۷۱۹
تلفن اگهی‌ها: ۸۸۶۵۸۵۷۵
توزیع: شرکت پیام‌رسان پیروز
تلفن:۵-۶۶۱۸۲۱۳۰
چاپ: روز تاب، جاده مخصوص کرج، نخ زرین شماره ۴
تلفن: ۴۴۵۴۵۰۷۷
www.sharghnewspaper.ir

تهران : اذان ظهر ۱۳:۰۴ اذان مغرب ۱۹:۵۷ اذان صبح فردا ۵:۰۱ طلوع آفتاب ۶:۳۰

شتر

عکاسان ایرانی «نیومن»، «پن»، «ویلرز» و «سالگادو» را پشت‌سر گذاشتند

در خشش عکاسان ایرانی در حراج بونامز

پرویز براتی

هفته‌های اول آوریل است و دوباره، اخبار خوبی از هنر ایران منتشر می‌شود. عکاسان ایرانی، که تا حالا حراج اختصاصی برای آثارشان برپا نشده بود، توانستند در ششمین حراج موسسه بونامز در دویی به نتایج امیدوار کننده‌ای دست یابند. این حراج که چهارشنبه ۲۴ فروردین (۱۳) آوریل ساعت ۱۹ به وقت محلی) در هتل میراژ دویی برپا شد، شاهد درخشش دو عکس از «بیژن صیفوری» هنرمند برجسته ایرانی بود. بنابر این گزارش، دواثر از مجموعه «کاستی همگانی» از «بیژن صیفوری» که بر پایه گزار‌های مفهومی از مولانا ساخته شده‌اند، توانستند در رقابت با عکس‌های بزرگان عکاسی جهان، جزو آثار برتر در فروش جهانی باشند. اثر «شمایل من» و «کاستی همگانی ۱» که مجموعاً ۲۲ هزار و ۵۰۰ دلار به فروش رسیدند. این ارقام برای کارهای عکاسی که معمولاً بیش از یک نسخه تولید می‌شوند، رکورد محسوب می‌شود. برخی ارقام فروش دیگر عکاسان ایران این حراج از این قرار است: کورش ادیم (چهار هزار دلار)، علیرضافانی (۱۸ هزار دلار)، فروغ یآوری (دو هزار و ۵۰۰ دلار)، مهرداد افسری (چهار هزار و ۵۰۰ دلار)، مهرداد شوقی حق دوست (هفت هزار و ۲۰۰ دلار)، سیامک زمردی مطلق (دو عکس به ترتیب چهار هزار و ۸۰۰ و شش هزار و ۶۰۰ دلار)، رعنا جوادی (دو هزار و ۶۰۰ دلار) و زنده‌یاد بهمن جلالی (هفت هزار و ۸۰۰ دلار). نماینده موسسه بونامز در خاورمیانه در یک گفت‌وگوی تلفنی باشرق، درباره اثر حراج گفت: «ششمین حراج بونامز در خاورمیانه شامل یکی از نادرترین و نفیس‌ترین مجموعه‌ها از آثار عکاسان ایران، خاورمیانه و دیگر نقاط جهان بود. خوشبختانه

از مجموعه عکاسی همگانی ۱ اثر بیژن صیفوری

سیمین بهیمانی

امشب‌ای ماه به‌دردل من تسکینی
آخ‌ای ماه توهم درمن مسکینی
کاش جان تو من دارم ومن می‌دانم
که تو از دوری خورشید چه‌امیبینی
هر شب از دوری رویش من و یک دامن اشک
تو هم‌ای آامن مهتاب پر از پروینی

شهریار

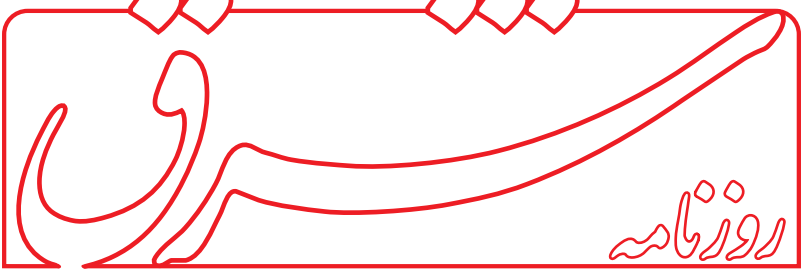
به شصت‌وچند سال پیش می‌اندیشم. سال‌های نوجوانی و شور س‌رودن و نوشتن و خواندن و آموختن. هر چه باشد، کتابی ارزشمند یا روزنامه‌ای کهنه یا شرح فواید و دستور کاربردارویی که در جعبه و کنار آن دارو جای گرفته است. ختم ترشنه آموختن است، خاصه در نوجوانی. به مادرم می‌اندیشم که شاعر و نویسنده بود، نخست به نام فخری از غنون و بعد به نام فخر عادل خلعت‌بری، روزنامه‌نگار. به دوستش خانم صدیقه دولت‌آبادی می‌اندیشم. پروین دولت‌آبادی، برادرزاده صدیقه دولت‌آبادی دختری ۱۶ ساله که پر شور و پر طراوت بود و در جلسه‌های ادبی باو آشنا شدم و من ۱۴ سال داشتم. پروین شعر می‌سرود و من هم تازه آغاز کرده بودم و پروین اعصابی در اوج شهرت و محبوبیت بود و قطعاً درنمای آرزوهای آینده ما هر دو. مادرم با همکاری همسرش، هر شب جمعه در خانه، انجمن ادبی را برگزار می‌کرد که استادانی نظیر ملک‌الشعراء بهار، سعید نفیسی، رشید یاسمی و شهریار در آن شرکت می‌کردند و خانم صدیقه دولت‌آبادی هم که گاه جلسه‌های سخنرانی ترتیب می‌داد و فرصتی بود که من و پروین در این مجامع شعر بخوانیم. ژاله اصفهانی هم گاه در همین

علیرضاخمسه*

در تاریخ هنر و سینما، هنرمندان بسیاری بودند و هستند که در هر سطحی توانستند با مخاطبان خود ارتباط برقرار کنند. به عبارتی دیگر می‌توان هنرمندان را به دو دسته تقسیم کرد: هنرمندان مردمی که متعلق به گروه گسترده‌تری از طبقات جامعه هستند و هنرمندان خاص و نخبه. البته در دیگر شاخه‌های هنر نیز شاهد این تقسیم‌بندی هستیم.

به عنوان مثال در عالم سینما می‌توان از «بونول» و «تروفو» به عنوان هنرمندانی نخبه که مخاطبانی خاص دارند نام برد یا در سینمای

شنبه ۲۷ فروردین ۱۳۹۰ - ۱۲ جمادی الاول ۱۴۲۲ - ۱۶ آوریل ۲۰۱۱
سال هشتم - شماره پیاپی ۱۲۲۲ - شماره ۲۹۸ دوره جدید - ۱۲ صفحه - ۲۲ صفحه فسیمه

هادی حیدری

www.persiancartoon.com

پنجره

به یاد پروین دولت‌آبادی *

اورا گویای اندیشناکی سرنوشت مردم وطنش و جهانش می‌کند. به‌طور کلی طبیعت منسجم و انضباط وی شعر او را از هر گونه لغزش یا سست‌ی مبرا می‌دارد. یک روز مجله روشنفکر در یکی از شماره‌های اوایل دهه سی، صفحه‌ای را مزین به عکس پروین و فروغ دیدم، با لای صفحه عکس پروین دولت‌آبادی با چشم‌های متفکر و لبان خاموش جلوه می‌کرد و در پایین صفحه عکس فروغ فرخ‌زاد با چشم‌های شوخ و پر فروغ از هوشیاری و لبانی خندان برقی در نگاه که نمی‌دانستی شیطنت است یا استیثرا؛ یا صادقتی که هیچ چیز رانمی‌تواند پنهان کند. هر دو خودشان بودند با تفاوتی آشکار میان دو خصلت. یاد هر دو گرامی باد، که هر دو از ستارگان فروزان شعر ما بودند. پروین در مقاله‌های مختلف شعر امروز کار کرده است: غزل، مثنوی، شعر نو و خصوصاً شعر برای کودکان و نوجوانان. پروین بخشی از اوقات عمر خود را متوجه و مصروف کودکان کرد. به ترتیب آنان کوشید و برای آنان شعرهای لطیف و آموزنده و درخور ذوق آنان سرود. او در جسم خود فرزندی نپرورد اما روح خود را به پروردن بسیاری از کودکان گماشت و مادر فرزندان پر شمار شد. خر سندی او و سعادت پروردگان او معجزه شعر اوست. شعر پروین، شعری بی‌نقص و پر از ترکیب‌های بدیع و سرشار از تفکر و تصویر است، بی‌هیچ تعصبی برای مرزبندی یا جانبداری میان کهن و نو. او هر دورا می‌پسندد، به شرط آنکه اصولی و اسلوبی‌پسنددنی داشته باشند. آیین پروین درستی و راستی و مهرورزی است و در هیچ یک از مجموعه‌های متعدد او نشانی از کینه و دشمنی ندیدم. نام مجموعه‌های او را تا آنجا که در دسترس من است یادآور می‌شوم و امید است خوانندگان از آنچه در دسترس نبوده است، مرآگاه فرمایند:

- شوراب (برگزیده) ۱۳۴۹
- آتش و آب (گزیده) ۱۳۵۲
- بر قایق ابر(ها) (برای کودکان) ۱۳۷۳
- مهر تاب (غزل‌ها، مثنوی‌ها، چارپاره‌ها، شعر نو) ۱۳۷۸

- شهر سنگی (شعر نو) ۱۳۸۲
- در بلورین ماهانگور (مثنوی) ۱۳۸۲
- هلال نقره‌ای (غزل‌ها) ۱۳۸۲
- افزون بر این کتاب‌ها، دیوان شعر جهان ملک خاتون، شاعری که هم‌زمان با حافظ شیرازی بوده و با حافظ مناظره و مشاعره ادبی داشته است، به تصحیح و اهتمام پروین منتشر شده است. نام این مجموعه منظور خرمند است و پروین این نام را از این جهت بر آن نهاده است که حافظ در غزل‌های خود، جهان ملک خاتون را با عبارت «منظور خرمند» مخاطب ساخته است. همت گماشتن بر درج این دیوان جای سپاس فراوان دارد زیرا در قحط‌سال شعر زمانه، در ادوار گذشته تاریخ ادبیات ما، ظهور این دیوان و توجه به این شاعره موجب سربلندی ما زنان است. با این توضیح که زنان ما امکانی برای آموختن بسواد نداشتند و قوانین مردانه این راه را بر ایشان بسته است. پس کدام شعرا کدام اظهار وجود، می‌توانسته از این شیران در زنجیر ظهور کنند یا آیندگان اسپرده‌شود. باری سپاس خدای را که به باری جنبش مشروطیت و آگاهی از قوانین جهان معاصر و بر خوردمدنیته‌ها و دادوستدهای علمی و ادبی و مبارزه با خرافات، امروز هزاران شاعر، دانشمند، پزشک و اندیشه‌ور داریم که مایه آبروی ایران هستند و درود بر زندگان و افتخار بر رفتگان به‌ویژه پروین دولت‌آبادی که دلش زنده به عشق بود نخواهد مرد.

* پروین دولت‌آبادی
روز ۲۷ فروردین ۱۳۸۷ از میان مارفت.

خاطره

به بهانه تولد ۱۲۲ سالگی «چارلی چاپلین»

هنرمندی برای تمام اعصار

که همه «چاپلین» را می‌شناسند و در مقابل کمتر کسی است که «کیتون» را به یادبیاورد. خاطرم هست در یکی از نظر سنجی‌های صورت گرفته در منطقه‌ای از کشور چین که به نظر می‌رسید کمتر کسی با سینمای کمدی آشنا باشد «چاپلین» کمدین محبوب مردم آن منطقه شناخته شد. یا در موردی مشابه نیز در یک نظرسنجی در بین چند چهره معروف دنیا دو نفر به عنوان معروف‌ترین‌ها شناخته شدند؛ یکی «هیتلر» به دلیل جنگ آوری‌ها و قتل عام‌ها و دیگری «چاپلین» بود که با نگاهی انسانی و کمدی به سینما پرداخته بود.

رقابت آلمودوار، فون تریر مورتی و برادران دارند برای نخل طلای کن

خبر آنلاین: گروهی از چهره‌های شاخص سینما با تازه‌ترین ساخته‌های خود در بخش مسابقه شصت و چهارمین دوره جشنواره فیلم کن حضور دارند. جشنواره کن با انتخاب فیلمسازانی کهنه‌کار چون لوک و ژان پی‌یر داردن، پدرو آلمودوار، لارس فون تریر و نانی مورتی برای بخش مسابقه همین طور انتخاب تعدادی فیلم شاخص برای نمایش در بخش خارج از مسابقه، به ریشه‌های خود بازگشته است.

اتفاق

نگاهی به کنسرت دو نوازی حسین علیزاده و مجید خلیج خدشہ بر زخمه استاد

حمیدرضا عطفی*

■ کنسرت استاد حسین علیزاده بعد از اجرا در چند شهرستان هفته گذشته به تهران رسید؛ قطعاً جایگاه و تاثیر شیوه و سبک نوازندگی استاد علیزاده در کلیت موسیقی ایرانی شناخته شده و منبع است؛ ایشان با آثار متنوع و مختلف خود در زمینه‌هایی چون آموزش، آهنگسازی، موسیقی فیلم، تکنوازی و... نقش ماندگاری را در عرصه هنر موسیقی ایران رقم زد و از همین روی است که در حال حاضر پتانسیل بالایی برای ایفای نقش الگو و راهنمای خیل عظیمی از جوانان و نوجوان هنر موسیقی را ایفا می‌کند.

در کنسرت اخیر استاد که به صورت بداهه نوازی و با جذابیت بسیار عرضه شد نقش مجید خلیج (نوازنده تمبک) بسیار پررنگ و اساسی بود به طوری که گاه این نوازنده با اجرای خود صدای تار و موضوع اصلی بداهه پردازی (اگر به اصلیت موضوع قایل باشیم) را تحت شعاع خویش قرار می‌داد. هر چند ممکن است این اتفاق در مسیر نوگرایی و ابداعات استاد قابل تعریف باشد اما از آنجا که جنس این نوآوری با نوگرایی و شیوه بدیع و جذاب علیزاده در نوازندگی متفاوت می‌نماید تا حدودی قابل تامل است چرا که این نحوه ارایه به نوعی ورود به حریم شنونده به عنوان مخاطب اصلی هنرمند برجسته‌ای چون علیزاده است که با پیش فرض شنیدن آثار وی حضور دارد و بنابراین ممکن است برای برخی از مخاطبان این مساله خوشایند نباشد. شاید می‌توان در آثار شنیداری (بدون المان‌های بصری) قابل تحمل‌تر بوده یا اصلاً قابل طرح نباشد اما هنگامی که مخاطبان برای دیدن و بعد شنیدن کنسرت حضور دارند آنجا حتی استفاده از ابزار (ساز سر انگشتی) و دیگر مسایل دیداری نیز از اهمیت بالایی برخوردار می‌شود. به هر حال شاید استفاده از ساز سر انگشتی که به نوعی در مسیر احیای سنت هنرمندان، فاشک زنان و رامشگران دوره قاجار محسوب شده و به شمار آید یا اصلاً صدای دلنشین و هماهنگی نیز با ساز تار ایجاد کند، اما به نظر می‌رسد میزان این تاثیرات هم‌میزان و هم عیار با تاثیرات در حوزه دیداری نیست ضمن اینکه در عمق ارتباط مخاطب با زخمه‌های زیبای استاد نیز خدشه وارد می‌کند.

* عضو هیات مدیره کانون پز وهشگران خانه موسیقی

پیشخوان

کلیات اشعار بهمنی میهمان بازار کتاب

■ محمدعلی بهمنی برای ترانه دوستان و شعرخوان‌های ایرانی نامی آشناست. آواز آغاز دهه ۵۰ سرایندگی را شروع کرد و تا امروز در دو عرصه شعرو ترانه حضوری پر کار و موفق داشته است. اولین دفتر شعرش را در سال ۱۳۵۱ با نام «باغ لال» منتشر کرد و از آن پس خود را به عنوان یک غزل‌سرای نوبه عرصه شعر ایران معرفی کرد. او زمره احیاگران قالب غزل در دهه‌های گذشته بوده است. هویت و موجودیت قالب غزل پس از ظهور نیما و شعر نیمایی تهدید شد اما هرگز از میان نرفت. سروده‌های عماد خراسانی، شهریار، رهی و سیمین بهیمانی سندن زنده بودند غزل معاصر بسوده اما آنچه بیش از هر چیز غزل نو را به میدان آورد، سروده‌های سیمین بهیمانی، حسین منزوی و محمدعلی بهمنی بود. بهمنی نیز چون منزوی و بهیمانی کوشید ضمن وفاداری به غزل، این قالب شعری را پاسداری و البته متحول کند و آن را با شرایط و مفاهیم دوران مدرن و سلاقی روز تطبیق دهد. او در اشعار و ترانه‌هایش ساده و همه‌فهم سخن می‌گوید و همین ویژگی باعث شده است تا خوانندگان جوان با شعر و کلام او انس و الفت بگیرند. کلیات اشعار بهمنی در ادامه سلسله کتاب‌هایی که تحت همین عنوان از سوی انتشارات نگاه منتشر می‌شود، تمام مجموعه‌های این شاعر را یکجا گردآورده و عرضه کرده است که همراه با آخرین غزل او که در دی ماه ۸۹ سروده شده، در این کتاب منتشر شده است. در پایان نمایه الفبایی سطر اول شعرها نیز در اختیار مخاطبان گذاشته شده است. انتشارات نگاه پیش از این کلیات اشعار ۲۱ شاعر معاصر از جمله احمد شاملو، نیا یوشیج، سیمین بهیمانی، نادر نادرپور، حمید مصدق، سیدعلی صالحی، شهریار، حسین مزیدی، منوچهر آتش و سیاوش کسری را منتشر کرده و کتاب‌های اسماعیل شاهرودی و م. آزاد را در دست چاپ دارد. کلیات اشعار محمدعلی بهمنی در ۸۵۰ صفحه از امروز وارد بازار کتاب شد.

به بهانه درخشش عکاسان ایرانی

در حراج بونامز عکس به مثابه اثر هنری بهادر

کورش ادیم*

■ سال‌های زیادی از باورداشت عکس به مثابه اثری هنری و شئی ارزشمند و بهادر در ایران نمی‌گذرد و شاید بیش از یک دهه نباشد که به سبب رونق اقتصاد هنرهای تجسمی در منطقه خاورمیانه و آسیا و حضور قابل توجه ووزین آثار هنرمندان عکاس ایرانی در حراجی‌ها و اتفاقات عمده اقتصادی منطقه، قیمت عکس‌های هنرمندانه با حد پایه تا متوسط قیمت تابلوهای نقاشی برابری می‌کند. پس از اتفاقاتی چون انقلاب اسلامی و جنگ در ایران که رویکردهای استنادی و عکاسی را رونق داد و لزوم انتشار و انعکاس این گونه عکس‌ها مجال پرداختن به رویکردهای زیبایی‌شناسانه به مدیوم عکاسی را داد، در دهه هشتاد نه تنها رشد فزاینده علاقه‌مندان به عکاسی هنرهای زیبا، حیرتانگیز بوده بلکه فعالیت هنرمندان عکاس، گالری‌داران، نمایشگاه‌گردان‌های متخصص عکاسی و محدودی از دست‌اندرکاران و کارشناسان خبره موجب پیدایش و رونق بازار عکس‌های هنرمندانه در کشور و حضور این گونه آثار در حراجی‌های مهم منطقه و جهان شده است. پیدایش فعالیت جداگانه‌ای برای فروش عکس‌های هنری در حراجی «بونامز» و اختصاص یک حراج مستقل برای این امر برای نخستین بار و فروش ۷۵ درصد از عکس‌های ارایه شده توسط هنرمندان ایرانی در این حراج می‌تواند طلیعه یک بازار امیدبخش برای هنرمندان فعال و تاثیرگذار در ایران و منطقه باشد. ارزش کار هنرمندان عکاس ایرانی زمانی جلوه بیشتری دارد که بدانیم این میزان فروش در حالی صورت گرفته است که آثار عکاسان ایرانی با عکس‌هایی از مهم‌ترین و معتبرترین عکاسان تاریخ عکاسی همچون جولیا مارگارت کامرون، آرنولد نیومن، فیلیپ هالسمن، اروینگ پن و سالگادو رقابت می‌کرده است. پروضاحت است که حمایت گالری‌داران و تعهد هنرمندان و همراهی کارشناسان فروش و عرضه عکس‌های هنری ضمن ارتقاء سطح ارزش‌های زیبایی‌شناسانه، عکس‌های ارایه شده توسط هنرمندان ایرانی، موجب رونق وجهی دیگر از هنرهای تجسمی در سویه‌های اقتصادی شود و این مهم در این مقطع زمانی با کمیت فزاینده علاقه‌مندان به عکاسی و محدودیت‌های عرضه و ارایه این گونه آثار ضروری و راهگشای می‌نماید.

* یکی از عکاسان شرکت کننده در حراج «بونامز»

پیشهاد

نظر به سیستم‌های پیچیده ابزاری کارآمد برای نظریه پرداز

شروین وکیلی*

■ نیمه دوم قرن بیستم میلادی که شتابنده‌ترین دوره رشد دانش در کل تاریخ بشری محسوب می‌شود را می‌توان عصر نظریه سیستم‌ها نامید. امروز دیدگاه سیستمی موقعیتی چندان مرکزی را در جهان دانش به خود اختصاص داده که دستیابی به لبه‌های برنده و پیش‌رونده دانش نو و تسلط بر فناوری پیشرفته دنیا جز با آشنایی و جذب مفاهیم آن ممکن نیست. این در حالی است که منابع اصلی این دانش هنوز به زبان فارسی برگردانده نشده‌اند و پارسی‌گویان جز چند کتاب قدیمی روسی درباره سبیرنیک، چند جلد از آثار آداگامورن، یکی، دو مجموعه مقاله و دو، سه تالیف البته ارزشمند اما قدیمی و نایبند در این زمینه را در اختیار ندارند. این در حالی است که دست‌ب بر فضا این نگرش با چارچوب نگاه فلسفی و دانش‌های سنتی ایرانی سازگاری و همخوانی چشمگیری دارد و شاید به همین دلیل هم است که چند نفر از نظریه پردازان مهم این دانش در کشور‌های غربی، تیاری ایرانی دارند. موضع شخصی دانشمندان ایرانی درباره رابطه جزء و کل و تقدس فروکاست‌گرایی (reductionism) هرچه که باشد، تسلط و آشنایی‌شان با این چارچوب کلان اندیشیدن ضروری است. به همین ترتیب، گرایش نظری طبقه کتاب‌خوان و سلیقه جویندگان فهم و خرد در ایران زمین هر جور که باشد، باید آشنایی با مبانی این سرمشق نظری را همچون یک بایستگی بپذیرند و برای رفع این نیاز کمر همت ببندند. سیستمی اندیشیدن، میان‌رشته‌ای پرداختن به پرسش‌ها و کل‌گرایانه دیدن مسایل و پاسخ‌ها دستاوردی است که تنها با دستیابی به این بینش فرا دست خواهد آمد و جهان آینده دنیایی است که جز با این بینش در آن نمی‌توان خردمندانه زیست.

* مدرس دانشگاه ونویسنده